

Πλατφόρμα συλλογικής
ενδυνάμωσης πολιτών για τη
συμμετοχική διαχείριση οικιακών
αποβλήτων βιομάζας και
τηγανελαίων - SMARTREC

*Υφιστάμενη διαχείριση
βιολογικών αποβλήτων στην
Ελλάδα*

Υφιστάμενη κατάσταση στην Ελλάδα

Το 2018 παρήχθησαν 5.523.809 τόνοι αστικών αποβλήτων, δηλ. κάθε πολίτης παρήγαγε 514 kg «σκουπιδιών»

Κατηγορία αποβλήτων	Παραγωγή έτους 2018 (τόνοι)	Ποσοστό
Ανακυκλώσιμα Υλικά (εκ των οποίων Απόβλητα Συσκευασίας)	2.447.047 (810.900)	44,3%
Βιολογικά Απόβλητα (ή βιοαπόβλητα)	2.447.047	44,3%
Λοιπά απόβλητα (ΑΗΣ&Σ, ΑΗΗΕ, ογκώδη, αδρανή, υφάσματα, ΜΠΕΑ κ.λπ.)	375.620	6,8%
Ξύλο	254.095	4,6%
Σύνολο	5.523.809	100%

Υφιστάμενη κατάσταση στην Ελλάδα

Από τα 5.523.809 τόνους αστικών αποβλήτων

- μόλις το 15% διατέθηκε προς ανακύκλωση (ο μέσος όρος των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι 30,1%)
- μόλις το 5,1% (των βιολογικών αποβλήτων) διατέθηκε προς κομποστοποίηση (ο μέσος όρος των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι 17%)
- το 78,4% οδηγήθηκε σε Χ.Υ.Τ.Α. (χώρος υγειονομικής ταφής απορριμμάτων) και Χ.Υ.Τ.Υ. (χώρος υγειονομικής ταφής υπολειμμάτων) (ο μέσος όρος των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι 22,6%)
- μόλις το 1,5% διατέθηκε προς θερμική επεξεργασία και ανάκτηση ενέργειας

Υφιστάμενη κατάσταση στην Ελλάδα

Από τα 2.447.047 τόνους βιολογικών αποβλήτων των αστικών αποβλήτων

- το 87% είναι απόβλητα από κουζίνες
- το 10% είναι απόβλητα από κήπους / πράσινα
- το 3% είναι βρώσιμα λίπη και έλαια

Μόλις 139.244 τόνοι (δηλ. το 5,7% των παραγόμενων βιολογικών αποβλήτων) συλλέχθηκε ως ξεχωριστό ρεύμα αποβλήτων με Διαλογή στην Πηγή

Υφιστάμενη κατάσταση στην Ελλάδα

Με Διαλογή στην Πηγή και κατάλληλη επεξεργασία οι 2.447.047 τόνοι βιολογικών αποβλήτων ισοδυναμούν με:

- μείωση εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου ίση με 888.000 τόνους CO₂-eq (που ισοδυναμούν με τις εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου από 193.000 αυτοκίνητα ή από την ηλεκτροδότηση 150.000 νοικοκυριών για ένα έτος)
- εξοικονόμηση 4.440.000 m³ χώρου σε Χ.Υ.Τ.Α.
- παραγωγή περισσότερων από 550.000 τόνους οργανικού λιπάσματος (κομπόστ) αγοραίας αξίας περίπου 23-28 εκατομμύρια EUR

Πηγή: Guide for Greek municipalities with steps to be taken to introduce separate collection of bio-waste (2020). Τίτλος έργου: Support to the Implementation of the National Waste Management Plan of Greece, χρηματοδότηση: German Federal Ministry for the Environment, Nature Conservation and Nuclear Safety (BMU) Co-funded by: European Union (EU), <https://www.giz.de/en/worldwide/75350.html>

Υφιστάμενη κατάσταση στην Ελλάδα

- Η υγειονομική ταφή αποτελεί στη χώρα σταθερά την κυρίαρχη επιλογή διαχείρισης. Το ποσοστό διάθεσης αποβλήτων σε ΧΥΤΑ κινείται τα τελευταία χρόνια κοντά στο 80% και απέχει πάρα πολύ από τον ελάχιστο στόχο του 26% που είχε τεθεί για το 2020 στο προηγούμενο Εθνικό Σχέδιο Διαχείρισης Αποβλήτων (ΕΣΔΑ) και περισσότερο από τον αντίστοιχο μέσο όρο της Ε.Ε. που είναι 22,6%.
- Ο στόχος χωριστής συλλογής βιολογικών αποβλήτων (ΒΑ) του ν. 4042/2012 για το 2020 ήτοι 10% των παραγόμενων ΒΑ δεν έχει επιτευχθεί, λόγω απουσίας μέχρι πρότινος ολοκληρωμένου σχεδιασμού και δικτύου υποδομών, ενώ απέχει πάρα πολύ από τον στόχο που είχε θέσει το προηγούμενο ΕΣΔΑ (40% της παραγόμενης ποσότητας ΒΑ για το 2020).

Εθνικό Σχέδιο Διαχείρισης Αποβλήτων (ΕΣΔΑ) 2020-2030

Το ΕΣΔΑ 2020-2030 (ΦΕΚ 185/Α/29-09-2020) προβλέπει:

- την καθολική ξεχωριστή συλλογή βιολογικών αποβλήτων των αστικών αποβλήτων για το σύνολο της χώρας έως το τέλος του 2022 (Νόμος 4819/2021)
- ένταση των προσπάθειών για ξεχωριστή συλλογή (Διαλογή στην Πηγή) και ανακύκλωση 4 ρευμάτων αποβλήτων
- προετοιμασία για επαναχρησιμοποίηση και ανακύκλωση των παραγόμενων αστικών αποβλήτων τουλάχιστον σε ποσοστό 55% κατά βάρος μέχρι το 2025 και 60% κατά βάρος μέχρι το 2030
- αύξηση της ανακύκλωσης αποβλήτων συσκευασιών τουλάχιστον στο 65% κατά βάρος έως το 2025 και στο 70% κατά βάρος ως το 2030
- χαμηλά ποσοστά ταφής, κάτω του 10%, μέχρι το 2030

Εθνικό Σχέδιο Διαχείρισης Αποβλήτων (ΕΣΔΑ) 2020-2030

ΕΣΔΑ 2020-2030 και ξεχωριστή συλλογή στην ανακύκλωση

- Καθίσταται υποχρεωτική η **χωριστή συλλογή** (εφαρμογή της Διαλογής στην Πηγή) **τουλάχιστον για τα μέταλλα, το χαρτί, το γυαλί και το πλαστικό¹.**
- Θεσμοθετείται από το 2021 (με σταδιακή εφαρμογή) η χωριστή συλλογή των επικίνδυνων αποβλήτων που παράγονται από νοικοκυριά.
- Θεσμοθετείται από το 2023 (με σταδιακή εφαρμογή) η χωριστή συλλογή των κλωστοϋφαντουργικών προϊόντων που παράγονται από νοικοκυριά.
- Προτείνεται η χωριστή συλλογή (μέσα από συστήματα διευρυμένης ευθύνης παραγωγού) σε άλλα ειδικά ρεύματα αποβλήτων, όπως στρώματα, έπιπλα, ληγμένα φάρμακα, λοιπά επικίνδυνα απόβλητα προερχόμενα από νοικοκυριά.

¹ Άρθρο 11 Οδηγίας 2008/98/ΕΚ όπως τροποποιήθηκε από την Οδηγία (ΕΕ) 2018/851

Εθνικό Σχέδιο Διαχείρισης Αποβλήτων (ΕΣΔΑ) 2020-2030

ΕΣΔΑ 2020-2030 και βιολογικά απόβλητα

- Υποχρεωτική χωριστή συλλογή των βιολογικών αποβλήτων των αστικών αποβλήτων έως 31 Δεκεμβρίου 2022
- Τα βιολογικά απόβλητα είτε 1) διαχωρίζονται και ανακυκλώνονται στην πηγή, είτε 2) συλλέγονται χωριστά (δεν αναμιγνύονται με άλλα είδη αποβλήτων) μέσω κατάλληλου δικτύου συλλογής
- Στην πρώτη περίπτωση στα χωριστά συλλεγόμενα βιολογικά απόβλητα θα εφαρμόζεται η οικιακή κομποστοποίηση, και για μεγαλύτερους παραγωγούς ή για οικιστικές ενότητες κατ' αντιστοιχία μπορεί να εφαρμόζεται επεξεργασία με Μηχανικούς Κομποστοποιητές.
- Στη δεύτερη περίπτωση τα χωριστά συλλεγόμενα βιολογικά απόβλητα θα οδηγούνται κατά βάση σε Μονάδες Επεξεργασίας Βιοαποβλήτων.

Συμπερασματικά

Το νέο ΕΣΔΑ:

προβλέπει την καθιέρωση νέων δικτύων χωριστής συλλογής με άμεσο χρονικό ορίζοντα, και την επέκταση των υφιστάμενων δικτύων χωριστής συλλογής για τα βιολογικά απόβλητα των νοικοκυριών:

- σε ειδικό κάδο (καφέ κάδος) για τις οικίες και
- με χωριστό δίκτυο συλλογής για τα πράσινα απόβλητα (απόβλητα κήπων)
για παραγωγή κομπόστ μετά από βιολογική επεξεργασία, είτε αερόβια, είτε αναερόβια (ταυτόχρονη ανάκτηση ενέργειας), όταν κρίνεται τεχνοοικονομικά εφικτό.
- τα βρώσιμα λίπη και έλαια θα οδηγούνται για την παραγωγή βιοκαυσίμου

Τίτλος έργου: Πλατφόρμα συλλογικής ενδυνάμωσης πολιτών για τη συμμετοχική διαχείριση οικιακών αποβλήτων βιομάζας και τηγανελαιίων – SMARTREC

Χρηματοδοτικό Πρόγραμμα: Φυσικό Περιβάλλον και Καινοτόμες δράσεις

Άξονας Προτεραιότητας: 2. Καινοτόμες δράσεις – Έξυπνες πόλεις

Προϋπολογισμός έργου: 110.000 €

Διάρκεια: 6^{ος} 2020 – 2^{ος} 2022

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ

ΠΡΑΣΙΝΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ

